

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

VEILIGHEIDSREGIO NOORD-HOLLAND NOORD

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

Aan het Algemeen Bestuur van de
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
t.a.v. de heer K. Schuiling
Postbus 416
1800 AK Alkmaar

Alkmaar, 10 april 2017

Kenmerk: RB/GD/011

Geacht bestuur,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag over de controle van de jaarrekening 2016. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van uw jaarrekening 2016.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2016 tenzij anders vermeld.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij op 30 maart afgestemd met directie en de portefeuillehouder financiën.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.

W.g.

H.C.J. Bot RA

INHOUDSOPGAVE

1	DASHBOARD ACCOUNTANTS-CONTROLE		
2	UITKOMSTEN CONTROLE	2.1 STREKKING CONTROLEVERKLARING 2.2 OVERZICHT CONTROLEVERSCHILLEN	
3	AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017		
4	UW FINANCIËLE POSITIE		
5	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	5.1 BEVINDINGEN 2016 5.2 BEVINDINGEN BEGROTINGSRECHTMATIGHEID 5.3 OVERIGE BEVINDINGEN	
6	INTERNE BEHEERSING		
	BIJLAGEN	A. BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE B. BEVINDINGEN WNT C. ONZE CONTROLE	

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

Ons oordeel	Aandachtspunten voor 2017	Analyse van uw financiële positie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening. ▪ De jaarrekening is getrouw en rechtmatig. ▪ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. ▪ Er zijn geen niet-gecorrigeerde afwijkingen in de WNT toelichting. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Huisvesting. 2. Samenvoeging meldkamers. 3. Wijziging in organisatiestructuur en organisatiecultuur. 4. Digitale factuur autorisatie; 5. Aanpassingen in het BBV. 6. MJIP, investeringen en treasuryratio's. 7. Bij regionalisering afgesproken taakstelling bezuinigingen liggen op koers maar zijn nog niet geheel gehaald, door onderuitputting kapitaalslasten toch vermogensaanwas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Positief resultaat van € 2,7 miljoen. ▪ De algemene reserve bedraagt voor resultaatbestemming € 1,2 miljoen en is daarmee 2% van de totale lasten, norm is 2,5%. ▪ Bestemmingsreserves € 2,7 miljoen voor resultaatbestemming. ▪ Weerstandscapaciteit 108%. ▪ Grote investeringen gepland.
Belangrijkste bevindingen 2016	Interne beheersing	Toekomstige investeringen
<ul style="list-style-type: none"> • De geconstateerde correcties hebben betrekking op presentatie in de balans. • Post 'nog te ontvangen subsidie' voor de regionalisering • Indeling programmarekening • De organisatie is voor een zeer beperkt deel vpb-plichtig. De impact op de jaarrekening 2016 is verwaarloosbaar. • De samenwerking is constructief en plezierig verlopen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De significante processen zijn, voor zover van belang voor de controle van de jaarrekening van voldoende niveau m.u.v. de automatiseringsomgeving incl. informatiebeveiligingsbeleid. • De automatiseringsomgeving is door u als onvoldoende aangemerkt door het ontbreken van voldoende beheersingsmaatregelen op het gebied van logische toegangsbeveiliging, rechtenbeheer en continuïteit. Wij onderschrijven dit. • In 2016 reeds stappen gezet ter verbetering automatiseringsomgeving. • Positie van VIC in organisatie in 2016 versterkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jonge organisatie • 17 deelnemende gemeenten • Inrichting organisatie • Huisvesting • Investeringen wagenpark • Investeringen automatisering • Financiering • Opgenomen in voorstel AB/DB bij jaarrekening.

2. ONS OORDEEL

GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING	Wij hebben bij de jaarrekening 2016 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.
DE JAARREKENING IS GETROUW	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2016 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.
DE JAARREKENING IS RECHTMATIG	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
CONTROLEVERKLARING NIEUWE STIJL	<p>U zult zien dat onze controleverklaring er dit jaar anders uitziet. Met name de volgorde is gewijzigd, waardoor we beginnen met het belangrijkste: ons oordeel over de jaarrekening. Deze aanpassing hangt samen met de gewijzigde regelgeving rondom controleverklaringen.</p> <p>Voor een uiteenzetting inzake de verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur en van BDO Audit & Assurance B.V., alsmede de aard en de reikwijdte van onze werkzaamheden in het kader van onze accountantscontrole, verwijzen wij naar de controleverklaring en de nadere toelichting in bijlage C bij dit verslag.</p>
GEEN BEVINDINGEN IN DE SISA- BIJLAGE	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
GEEN BEVINDINGEN IN DE WNT	Wij hebben de WNT verantwoording in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol voor de WNT. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw WNT verantwoording geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
JAARVERSLAG VERENIGBAAR	<p>Wij hebben als controlerend accountant getoetst of het jaarverslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (onderdeel I); - het verenigbaar is met de jaarrekening (onderdeel II); - geen materiele onjuistheden in het jaarverslag zijn gebleken in het licht van de tijdens de controle van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en zijn omgeving (onderdeel III). <p>Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden hebben wij geen bevindingen op deze aspecten m.b.t. het jaarverslag.</p>

2. ONS OORDEEL

Ongecorrigeerde controleverschillen			
Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (in euro's)	Onzekerheden (in euro's)	Verwijzing
Getrouwheid			
Voorziening oninbaarheid debiteuren	€ 50.000	-	
Totaal	€ 50.000	-	
Rechtmatigheid			
Begrotingsonrechtmatigheid (bedrijfsvoering)	€ 101.000	-	5.2 pag. 13
Investeringskredieten *	€ 440.000	-	5.2 pag. 13
Totaal	€ 541.000	-	
Materialiteit (1% voor fouten / 3 % voor onzekerheden)	€ 645.000	€ 1.935.000	

* De overschrijding van de investeringskredieten heeft met name betrekking op drie investeringen welke binnen het vigerende beleid van de Veiligheidsregio passen maar waarbij het investeringsbudget (raming) te laag was. Voor één investering is sprake dat bestedingen in 2016 hebben plaatsgevonden m.b.t. investeringskrediet voor 2017. Er is ook sprake van vervallen/afgevoerde investeringen en onderschrijdingen op investeringskredieten. Dit is in de jaarrekening toegelicht.

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017

1. Huisvesting	<p>In het boekjaar 2015 is de regionalisering afgerond. In 2014 en 2015 is een groot deel van de activa overgenomen van de deelnemende gemeenten. Een groot aantal locaties wordt gehuurd van de gemeenten (om niet). De VR oriënteert zich op een mogelijke herziening van de huisvestingstrategie, waarbij wordt onderzocht of de gekozen huisvestingconstructie werkbaar en duurzaam is. Wanneer locaties in eigendom worden genomen neemt de beschikkingsmacht van de VR toe maar zullen de onderhouds- en financieringslasten toenemen. In de huidige huursituatie zijn de lasten zeer laag, maar ligt de beslissingsbevoegdheid meer bij de gemeenten.</p> <p>Gezien de organisatie nog maar relatief kort bestaat zal de komende jaren ook verdere aandacht zijn voor de verdere inrichting van de organisatie. Het integraal management maakt hier ook onderdeel van uit.</p>
2. Samenvoeging meldkamers	<p>In het regeerakkoord zijn afspraken gemaakt over het terugbrengen van het aantal meldkamerlocaties in Nederland. De 22 regionale meldkamers worden de komende jaren samengevoegd tot één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) met maximaal tien meldkamerlocaties. Ambulancezorg, brandweer, politie en Koninklijke Marechaussee werken samen in de meldkamer. De meldkamers van de Veiligheidsregio's Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland zullen worden samengevoegd in Haarlem. De planning voor de oplevering van de meldkamer in Haarlem is 1 juli 2018. De aangewezen locatie van de meldkamer in Haarlem wordt geschikt gemaakt voor de nieuwe situatie. In januari heeft het ministerie van V&J in een brief aangegeven dat zij voor een groot deel de risico's met betrekking tot de samenvoeging draagt. In de paragraaf Weerstandsvermogen heeft u ook risico's benoemd met betrekking tot de samenvoeging van de meldkamers. Wij onderschrijven deze.</p>
3. Wijziging in organisatiestructuur en organisatiecultuur / implementatie soft controls	<p>De afgelopen jaren is de organisatie sterk veranderd en sterk gegroeid. De VR is bezig met de afronding van de implementatie van het inrichtingsplan bedrijfsvoering. De nieuwe organisatiestructuur en de huidige tijd vragen om een andere wijze van aansturen. Onderwerpen als cultuur, leiderschap en integriteit spelen een prominente rol binnen de werking van een organisatiestructuur en -inrichting. In toenemende mate zal worden gestuurd op soft controls. De hard controls zullen hierbij niet volledig worden losgelaten, maar wel gedeeltelijk.</p> <p>Gezien de filosofie van de VR en de voorgenomen wijziging in de aansturing van de organisatie, zullen soft controls een grotere rol gaan spelen. Uw organisatie bekijkt of dit vanaf 2016 een versterking kan zijn van de interne beheersing.</p>
4. Digitale factuur autorisatie	<p>In 2016 heeft de factuurautorisatie handmatig plaatsgevonden. Wanneer in 2017 wordt overgegaan op digitale autorisatie van facturen dan neemt het belang van voldoende authenticatiemaatregelen in de systemen toe. De automatiseringsomgeving dient daarvoor te worden verbeterd. Het management heeft hiervoor reeds aandacht.</p>

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017

<p>5. Wijzigingen BBV</p>	<p>Het afgelopen jaar hebben meerdere wijzigingen plaatsgevonden in de verslaggevingsvoorschriften voor lokale overheden, het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (kortweg BBV). De belangrijkste zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden voorstellen gedaan om met ingang van de begroting 2017 / 2018 de uitvoeringsinformatie van provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen onderling beter vergelijkbaar te maken (I4AII); - In het herziene BBV wordt een basisset aan beleidsindicatoren voorgeschreven; - Er is inmiddels een aantal financiële indicatoren voorgeschreven om de toekomstbestendigheid van de begroting te kunnen onderbouwen (zie verder in dit verslag); - De informatie over verbonden partijen wordt gewijzigd (opnemen bij beleidsprogramma's en een kortere paragraaf verbonden partijen); - Om het inzicht in overhead, rente en kosten te verbeteren dient in de gewijzigde BBV deze overhead onder één taakveld te worden verantwoord. <p>Voor gemeenschappelijke regelingen gaan de wijzigingen in vanaf begroting- en jaarrekening per 2018, waarbij er diverse overgangsbepalingen zijn. Directie en management hebben een uitgangspuntennotitie vernieuwde BBV verslaggevingsvoorschriften vastgesteld. Begin 2017 is de begroting 2017 vastgesteld door het AB op basis van de vernieuwde BBV verslaggevingsvoorschriften. Dit heeft geleid tot begrotingswijzigingen. Deze wijziging heeft niet geleid tot wijziging van de totale omvang van de begroting, het betrof enkel een technische wijziging. Het opgenomen beleid zal ook niet wijzigingen. De primaire begroting 2018 zal conform de nieuwe voorschriften BBV worden opgesteld.</p>
<p>6. MJIP, investeringen en treasuryratio's</p>	<p>De VR werkt aan een MJIP waaruit blijkt dat er een behoorlijke investeringsopgave ligt. Wij adviseren u bij de realisatie van de investeringsopgave goed te kijken naar de effecten op de treasuryratio's.</p> <p>De Veiligheidsregio NHN heeft de meerjaren investeringen tot en met 2020 doorgerekend en opgenomen in de begroting 2017. De komende jaren komt de nieuwe organisatie 'op stoom' en zullen grote investeringen plaatsvinden. Begin 2017 is onder andere een aanbestedingstraject van € 10 miljoen afgerond met betrekking tot tankautosputten. Dit is ook één van de redenen waardoor de Veiligheidsregio de afgelopen jaren een onderuitputting had. De komende jaren zullen de investeringen plaatsvinden en zal de onderuitputting verdwijnen door afschrijvingslasten in de komende jaren. Afschrijvingen op investeringen vangen aan vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin de investering heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat de structurele afschrijvingslasten met name vanaf 2018 zullen aanvangen, waardoor er ook over 2017 sprake zal zijn een incidentele meevaller.</p>

4. UW FINANCIËLE POSITIE

<p>Resultaat 2016</p>	<p>Het saldo van de jaarrekening van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord over het jaar 2016 bedraagt € 2,7 miljoen voordelig ten opzichte van de begroting. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:</p> <table border="1" data-bbox="741 411 1955 890"> <thead> <tr> <th>Rekening van baten en lasten</th> <th>Realisatie 2015</th> <th>Begroot vóór wijziging</th> <th>Begroot na wijziging</th> <th>Realisatie 2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5"><i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i></td> </tr> <tr> <td>Baten</td> <td>24.877</td> <td>20.884</td> <td>25.581</td> <td>26.760</td> </tr> <tr> <td>Lasten</td> <td>62.329</td> <td>59.999</td> <td>63.819</td> <td>63.172</td> </tr> <tr> <td>Saldo baten en lasten programma's</td> <td>-37.452</td> <td>- 39.115</td> <td>-38.238</td> <td>-36.412</td> </tr> <tr> <td>Bijdragen gemeenten</td> <td>40.160</td> <td>39.217</td> <td>39.782</td> <td>40.048</td> </tr> <tr> <td>Saldo baten en lasten</td> <td>2.708</td> <td>102</td> <td>1.544</td> <td>3.636</td> </tr> <tr> <td>Mutaties in reserves</td> <td>-70</td> <td>-102</td> <td>-899</td> <td>-911</td> </tr> <tr> <td>Resultaat</td> <td>2.638</td> <td>0</td> <td>645</td> <td>2.725</td> </tr> </tbody> </table>	Rekening van baten en lasten	Realisatie 2015	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2016	<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>					Baten	24.877	20.884	25.581	26.760	Lasten	62.329	59.999	63.819	63.172	Saldo baten en lasten programma's	-37.452	- 39.115	-38.238	-36.412	Bijdragen gemeenten	40.160	39.217	39.782	40.048	Saldo baten en lasten	2.708	102	1.544	3.636	Mutaties in reserves	-70	-102	-899	-911	Resultaat	2.638	0	645	2.725
Rekening van baten en lasten	Realisatie 2015	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2016																																										
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>																																														
Baten	24.877	20.884	25.581	26.760																																										
Lasten	62.329	59.999	63.819	63.172																																										
Saldo baten en lasten programma's	-37.452	- 39.115	-38.238	-36.412																																										
Bijdragen gemeenten	40.160	39.217	39.782	40.048																																										
Saldo baten en lasten	2.708	102	1.544	3.636																																										
Mutaties in reserves	-70	-102	-899	-911																																										
Resultaat	2.638	0	645	2.725																																										
<p>Analyse resultaat</p>	<p>Voor het tweede jaar achtereen heeft de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een positief resultaat behaald. Op alle programma's is het resultaat hoger dan was begroot, behalve op het programma Bedrijfsvoering. Het hoogste resultaat (€ 2,1 miljoen) werd gerealiseerd op het programma Brandweer. Dit komt door een aantal oorzaken. Zo zijn de werkelijke bijdragen van de gemeenten hoger dan was begroot door nacalculatorische looncompensatie over 2016. Daarnaast zijn ook de overige baten hoger dan begroot en zijn de kosten in een aantal kostenrubrieken lager dan begroot. Grootste meevaller betreffen de lagere HRM kosten onder Incidentbestrijding-inzet eenheden. Een uitgebreidere toelichting van de verschillen tussen realisatie en begroting is opgenomen in de jaarrekening.</p> <p>In de begrotingen over 2015 en 2016 was een bezuinigingstaakstelling verwerkt. De bezuinigingsdoelstellingen zijn de afgelopen jaren behaald. Daarnaast is een balanspost opgenomen welke nog gerealiseerd dient te worden vanuit bezuinigingen. In de begroting is een jaarlijkse afboeking van € 1,1 opgenomen. Vanuit de resultaatbestemming 2015 is aanvullend € 1,1 miljoen afgeboekt op deze post waardoor ultimo 2016 nog een bedrag van € 1,1 miljoen open staat. De organisatie ligt qua bezuinigingen tot en met 2016 op schema om de doelstellingen te realiseren. Voor 2018 moet echter ook nog een structurele bezuinigingen van € 1,5 miljoen gevonden worden om de structurele bezuiniging van het vastgestelde totaalbedrag te realiseren.</p>																																													

4. UW FINANCIËLE POSITIE

ONZE ROL I.R.T. HET WEERSTANDSVERMOGEN

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen

De analyse van het weerstandsvermogen is een onderdeel van het jaarverslag (paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Vanuit onze controlerende rol toetsen wij of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) in overeenstemming is met de jaarrekening. Omdat de omvang en inschatting van het weerstandsvermogen voor de continuïteit van groot belang is, besteden wij (vanuit onze natuurlijke adviesfunctie) in dit accountantsverslag hier aandacht aan.

WEERSTANDSVERMOGEN

Weerstandsvermogen

De VR is een gemeenschappelijke regeling en moet op grond van regelgeving (BBV) een relatie leggen tussen de financiële risico's waaraan de organisatie blootstaat en het weerstandscapaciteit van de organisatie. In de toelichting weerstandsvermogen komt de VR op grond van de uitgevoerde (actuele) risico analyse tot de conclusie dat de risico's die niet of slechts deels te mitigeren zijn, te kwantificeren zijn naar een benodigde weerstandscapaciteit van € 1,4 miljoen.

Op grond van de in de nota risico management en weerstandsvermogen beschreven uitgangspunten gelden de algemene reserves en de bestemmingsreserves als elementen van het beschikbare weerstandsvermogen. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt door de organisatie rekening gehouden met bestemde reserves en voorgenomen stortingen en aflossingen. Het berekende weerstandsvermogen van VR bedraagt ultimo 2016 € 1,5 miljoen; in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit van € 1,4 miljoen is dit voldoende. De weerstandscapaciteit bedraagt 108%. In de jaarrekening is in de paragraaf Weerstandsvermogen een nadere uiteenzetting opgenomen.

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord volgt voor de omvang van de algemene reserve de richtlijn maximaal 2,5% van de (primair begrote) exploitatielasten. Dit komt op basis van werkelijke lasten over 2016 neer op een bedrag van € 1,6 miljoen. De algemene reserve bedraagt ultimo 2016 € 1,2 miljoen.

Bij de start van de veiligheidsregio is een bezuinigingsopgave afgesproken, door de positieve resultaten loopt u wel voor op schema maar deze taakstelling is nog niet bereikt. De positieve resultaten van de afgelopen jaren (en verwacht 2017, mogelijk ook nog deels 2018) worden in belangrijke mate veroorzaakt door de eerder genoemde onderuitputting van de kapitaalslasten. Dit voordeel is tijdelijk en loopt er uit.

Ten opzichte van de totale exploitatie is het vermogen laag. Op grond van artikel 29 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord dragen de gemeenten bij in de lasten van deze organisatie voor zover zij niet worden bestreden uit de opbrengsten uit andere vergoedingen. De 17 deelnemende gemeenten vormen dus als het ware de weerstandscapaciteit.

5.1 BEVINDINGEN 2016

<p>Aanbestedingen</p>	<p>Wij hebben geconstateerd dat in 2016 drie brandweerauto's zijn aangekocht met een totale waarde van € 1,0 miljoen zonder dat hiervoor een aanbesteding heeft plaatsgevonden. Oorzaak hiervan betrof het faillissement van de leverancier in 2014. De bestellingen bij de failliete leverancier waren tot stand gekomen middels aanbestedingen (door de gemeenten). Vanwege het faillissement van de leverancier zijn niet alle bestelde brandweerauto's geleverd. De Veiligheidsregio heeft door deze omstandigheden het wagenpark in 2016 tijdelijk aangevuld door de aanschaf van deze drie brandweerauto's. Deze drie brandweerauto's zijn aangekocht bij één leverancier zonder dat hiervoor een nieuwe aanbestedingsprocedure heeft plaatsgevonden. Er zijn meerdere aanbieders van dergelijke voertuigen. De omstandigheden inzake het faillissement kon de Veiligheidsregio niet voorzien en zijn ook niet aan de aan de Veiligheidsregio te wijten. De Veiligheidsregio geeft aan dat er sprake was van dwingende spoed i.v.m. de veiligheid. De organisatie heeft intern een analyse uitgevoerd waaruit is gebleken dat rechtmatig is afgeweken van aanbestedingsprocedures. Wij kunnen instemmen met deze analyse.</p> <p>Daarnaast hebben wij een geconstateerd dat inhuur heeft plaatsgevonden van derden (IT consultants). Het bedrag van de totale inhuur bij één leverancier is boven de aanbestedingsgrens. Door de wijziging in de aanbestedingswet is bij inhuur van externen vrijwel altijd het volledige aanbestedingsregime van toepassing. Een groot aantal opdrachten van de Veiligheidsregio liep reeds voor 1 juli 2016 en zijn inmiddels beëindigd. Intern heeft de organisatie een analyse gemaakt waaruit geen onrechtmatigheden zijn gebleken. Voor nieuwe opdrachten m.b.t. inhuur derden vinden, indien van toepassing, aanbestedingsprocedures plaats.</p> <p>Daarnaast heeft onderhoud plaatsgevonden bij een specialistische hoogwerker. De organisatie heeft daarbij informatie ingewonnen bij een aanbestedingsjurist. Het totaalbedrag van het onderhoud is boven de Europese aanbestedingsgrens. De afzonderlijke updates zijn echter onder de Europese aanbestedingsgrens. In feite betreffen het drie losse onderhoudsopdrachten die alle drie afzonderlijk onder de aanbestedingsdrempel vallen. Wij kunnen instemmen met deze analyse.</p>
<p>Bevindingen betrekking op presentatie in de balans</p>	<p>Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij een beperkt aantal bevindingen geconstateerd. Deze bevindingen hadden met name betrekking op de presentatie van zaken in de jaarrekening.</p>
<p>Post 'nog te ontvangen subsidie' voor de regionalisering</p>	<p>Op de balans is onder de 'Nog te ontvangen bijdragen overige overheid' een post 'nog te ontvangen subsidie' voor de regionalisering 2013 en 2014 opgenomen. Deze bedragen zullen niet werkelijk ontvangen worden maar deze bedragen dienen te worden gerealiseerd vanuit bezuinigingen. De oorspronkelijk bedoeling was dat tot 2019 jaarlijks € 1,1 miljoen wordt 'afgeschreven'. In 2015 heeft men tweemaal een bedrag van € 1,1 miljoen afgeboekt. Via de resultaatbestemming 2015 is in 2016 aanvullend een bedrag van € 1,1 miljoen afgeboekt, naast de begrootte afboeking van € 1,1 miljoen in 2016. Ultimo 2016 staat een resterend bedrag van € 1,1 miljoen op de balans. Het resultaat 2016 geeft mogelijkheid tot het doen van een laatste afboeking.</p>

5.1 BEVINDINGEN 2016

Post 'te verrekenen tekort Ambulancedienst'	Op de balans is onder de 'Nog te ontvangen bijdragen overige overheid' een vordering van € 133.000 opgenomen. Dit bedrage betreft het restant van het verlies van de Ambulancedienst welke niet verrekend kon worden met de resterende algemene reserve (€ 95.000). De algemene reserve van de Ambulancedienst is per 31 december 2016 nihil. Het AB heeft hier in december ingestemd dat dit negatieve saldo verrekend zal worden in 2017 tot en met 2019. De ambulancedienst is een contractdienst in de Veiligheidsregio. Mocht verrekening in de komende jaren niet mogelijk zijn dan betreft dit een vordering van de Veiligheidsregio op de betreffende 11 gemeenten in West-Friesland en de Noordkop van Noord-Holland. Deze gemeenten staan garant voor dit bedrag.
Indeling programmarekening	Wat opvalt aan de programmarekening is dat de in de programmarekening opgenomen programma's Brandweer, GHOR en RC&RB op productniveau zijn opgesteld en dat de overige programma's een categoriale indeling kennen. De begroting 2016 is ook op deze wijze opgesteld. Artikel 4 van het BBV geeft aan dat de indeling van de begroting en de jaarstukken identiek dient te zijn. Derhalve is dit toegestaan.

5.2 BEVINDINGEN - BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Geen onrechtmatigheden geconstateerd

Begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maximale budgetten weergegeven die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

De toe te passen normen voor de begrotingsrechtmatigheid zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in paragraaf 3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2016.

Een overschrijding van de begroting is in principe altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van het Algemeen Bestuur passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. In paragraaf 3.3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2016 zijn zeven typen overschrijdingen benoemd en de mate waarin deze moeten worden afgewogen in het accountantsoordeel omtrent de rechtmatigheid.

In de programmarekening zien we één overschrijding en in de toelichting op de investeringskredieten zijn twee overschrijdingen toegelicht. In onderstaande tabel zijn deze overschrijdingen benoemd.

Bevinding	Overschrijding	Type overschrijding	Telt mee in het oordeel?
Begrotingsoverschrijding Programma Bedrijfsvoering	€ 101.000	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid.	Ja
Overschrijdingen investeringskredieten	€ 440.000	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid.	Ja

De overschrijding van de investeringskredieten heeft met name betrekking op drie investeringen waarbij het investeringsbudget (raming) te laag was. Voor één investering is sprake dat bestedingen in 2016 hebben plaatsgevonden m.b.t. investeringskrediet voor 2017. Er is ook sprake van vervallen/afgevoerde investeringen en onderschrijdingen op investeringskredieten.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifiek analyse van deze overschrijdingen naar de toelichting op de programmarekening, waar de verschillen tussen begroot en werkelijk per programma nader zijn toegelicht.

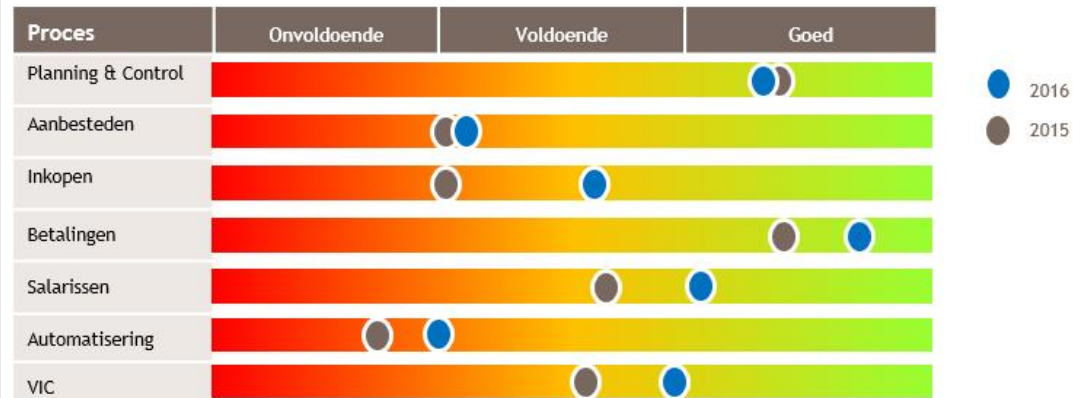
5.3 OVERIGE BEVINDINGEN

Invoering Vpb-plicht	<p>Overheidsondernemingen zijn met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanaf het boekjaar 2016 zullen overheidsondernemingen dan ook mogelijk aangifte vennootschapsbelasting moeten gaan doen. Belastingplicht voor de vennootschapsbelasting bestaat slechts voor zover de overheidsinstelling met een activiteit deelneemt aan het economische verkeer. Dat wil zeggen als de activiteit wordt verricht buiten de eigen kring. Daarnaast is een aantal ondernemingsactiviteiten specifiek vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de bedoeling van de wetgeving, te weten het tegengaan van mogelijke concurrentievervalsingen met private ondernemingen.</p>
Afgelopen jaar voorbereiding voor de invoering	<p>Omdat de feitelijke belastingplicht ingaat met ingang van het boekjaar dat begint op of na 1 januari 2016 heeft het afgelopen jaar een grondige inventarisatie en beoordeling van de activiteiten van de organisatie plaatsgevonden, zodat vastgesteld kan worden welke van deze activiteiten een onderneming (kunnen) vormen. Gezien bij alle 25 veiligheidsregio's dezelfde problematiek speelt wordt dit landelijk opgepakt waarbij BDO ondersteunt.</p>
BDO ondersteunt landelijke Vpb inventarisatie voor VR	<p>Uit de eerste verkenningen kwam naar voren dat de activiteiten als detachering van personeel, het geven van opleidingen en trainingen (aan derden) en abonnementen van het Openbaar Meldsysteem (niet-wettelijke aansluitingen) mogelijk vpb-plichtige activiteiten zouden kunnen zijn bij de veiligheidsregio's.</p> <p>De fiscalisten van BDO hebben een voorstel opgesteld namens alle veiligheidsregio's en gesprekken gevoerd met de Belastingdienst/BBO. Uitkomst daarvan is geweest dat door BDO een activiteitenlijst zou worden opgesteld en dat een drietal modelcasussen zouden worden uitgewerkt waarin de fiscale standpunten zijn opgenomen waarom een activiteit al dan niet belastingplichtig zou zijn. Een activiteit kan als niet belastingplichtig kunnen worden aangemerkt op grond van het ontbreken van een onderneming of omdat een vrijstelling van toepassing is. Deze concept activiteitenlijst met daarbij behorend besluitvormingsmodel en de modelcasussen met motivering zijn onlangs besproken met de Belastingdienst/BBO.</p>
Voorlopige conclusie dat in zeer beperkt aantal gevallen sprake zal zijn van belastingplicht	<p>De voorlopige conclusie is dat slechts in een zeer beperkt aantal gevallen er wellicht sprake kan zijn van belastingplicht. Dit geldt ook voor de modelcasussen welke zijn voorgelegd. In veel gevallen zal namelijk het winststreven ontbreken omdat tegen kostprijs, d.w.z. loonkosten met een beperkte overheadtoeslag, wordt gepresteerd. Van het OMS is inmiddels bepaald dat dit geen belaste activiteit betreft voor de verplichte aansluitingen. Voor de niet-wettelijke aansluitingen is er wel sprake van een vpb-plicht. De omvang hiervan is verwaarloosbaar.</p>
Btw-aspecten	<p>Naar verwachting wordt in 2020 de Meldkamer overgedragen naar de landelijke meldkamerorganisatie. Dit heeft dan naar verwachting structurele gevolgen voor de begroting van VR omdat de Btw vergoeding binnen de BDUR zal worden verlaagd. Daarnaast kan sprake zijn van incidentele kosten. Dit effect is niet benoemd in de risicoparagraaf en nog niet meegenomen in de bepaling van het benodigd weerstandsvermogen, omdat dit op dit moment nog niet is in te schatten.</p>

6. INTERNE BEHEERSING

Interne beheersing

Wij concluderen dat de kwaliteit van de significante processen van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening) van een voldoende niveau zijn, met uitzondering van de automatiseringsomgeving. De bevindingen zijn gedaan tijdens onze interim controle.

Uit bovenstaand figuur blijkt ook dat de interne beheersing binnen de processen over het algemeen is verbeterd.

P&C cyclus

P&C-cyclus

Een kwalitatieve goede P&C-cyclus is van groot belang binnen een organisatie als de VR. De basis van de managementrapportages komt van de integraal managers, waarmee de verantwoordelijkheid laag in de organisatie is gelegd. Wij hebben geen bevindingen m.b.t. de P&C-cyclus.

Aanbestedingen

Aanbestedingen

Voorgaand jaar hebben wij inkopen en aanbesteden gezamenlijk beoordeeld. Ten aanzien van beide processen zien wij een verbetering, maar het inkoopproces kwalificeren wij met een hogere score dan het aanbestedingsproces, derhalve hebben wij er voor gekozen om de twee processen afzonderlijk op te nemen in bovenstaand overzicht. Dat wij het aanbestedingsproces net voldoende beoordelen hangt samen met de bevindingen in deze processen (Contractregister en inkoopkalender).

Inkopen

Inkopen

De inrichting van het inkoopproces is naar ons oordeel voldoende, echter is er wel een bevinding ten aanzien van de bestelprocedure en factuurautorisatie. Er is derhalve nog zeker ruimte voor verbetering.

6. INTERNE BEHEERSING

Betalingen	<p>Betalingen</p> <p>Het betalingsproces is (met uitzondering ten aanzien van salarisbetalingen) verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar, dit is ook door de VIC geconstateerd. De verbetering komt doordat logfiles nu worden gecontroleerd en er bij twijfel over bankgegevens navraag wordt gedaan. Wij hebben geen verdere bevindingen geconstateerd in dit proces.</p>
Personeel	<p>Salarissen</p> <p>Het personeelsproces hebben wij aangemerkt als goed. Gedurende 2015 heeft de VIC enkele bevindingen geconstateerd. N.a.v. de bevindingen van de VIC zijn correcties doorgevoerd. In 2016 zijn door de VIC en door ons geen onjuistheden geconstateerd.</p>
Automatisering	<p>Automatisering</p> <p>De automatiseringsomgeving heeft de organisatie als onvoldoende aangemerkt. Wij onderschrijven dit. Dit komt met name door de bevindingen m.b.t. de wijzigingen van gebruikersrechten en rechtenbeheer. Daarnaast zijn er bevindingen met betrekking tot continuïteitsmaatregelen. Wij hebben wel een verbetering geconstateerd ten opzichte van voorgaand jaar. Tevens vraag het informatiebeveiligingsbeleid nog de nodige aandacht. Gedurende 2016 zijn een groot aantal zaken m.b.t. de automatiseringsomgeving opgepakt. Er is een verbeterplan opgesteld en gestreefd wordt om in 2018 aan alle vereisten van de Baseline Informatievoorziening Gemeenten (BIG) te voldoen. Hiertoe dient een investering te worden gedaan door de organisatie.</p>
VIC	<p>Verbijzonderde interne controle (VIC)</p> <p>VIC hebben wij beoordeeld op 'voldoende'. Op veel aspecten scoort de VIC 'goed', echter de plaats van de interne audit functionaris valt onder de afdeling K&I en niet onafhankelijk onder de controller. Wel zijn er aanvullende waarborgen getroffen. Derhalve is de totaalconclusie inzake de VIC dit jaar (ruim) 'voldoende'.</p>

BIJLAGE A: BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE

Geen bevindingen inzake de controle van de Sisa bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2014 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is hieronder weergegeven.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN EURO'S	TOELICHTING FOUT / ONZEKERHEID
A2	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	geen	-	n.v.t.

BIJLAGE B: BEVINDINGEN WNT

Geen bevindingen inzake de controle van de WNT

Inleiding

Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Wet Normering Topinkomens. De directeur en de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur worden aangemerkt als topfunctionarissen. Wij hebben de controle van de WNT uitgevoerd waarbij wij zijn nagegaan of de bedragen juist en volledig zijn opgenomen. Wij hebben de WNT verantwoording in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol voor de WNT. De leden van het Algemeen/Dagelijks Bestuur ontvangen geen bezoldiging. Wij hebben vastgesteld dat de bedragen van de directeur aansluiten op de salarisadministratie. Wij hebben aanvullend een bevestiging opgevraagd bij alle topfunctionarissen teneinde vast te stellen dat gedurende 2016 geen extra beloningen zijn ontvangen dan de bedragen die zijn toegelicht in de jaarrekening.

Gezien de aanscherping van de regelgeving rondom de WNT hebben wij u gevraagd ons te bevestigen dat de bezoldigingen zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen te bevestigen.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw WNT verantwoording geen niet-gecorrigeerde fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

BIJLAGE C: ONZE CONTROLE

<p>SCOPING: DOEL EN OBJECT VAN DE CONTROLE</p>	<p>Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).</p> <p>Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 6 september 2016.</p>																			
<p>MATERIALITEIT</p>	<p>Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.</p> <p>Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het Algemeen Bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het Algemeen Bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.</p> <p>Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 0,6 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale lasten, inclusief mutaties reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.</p> <table border="1" data-bbox="734 938 1955 1171"> <thead> <tr> <th>Goedkeuringstolerantie</th> <th>Goedkeurend</th> <th>Beperking</th> <th>Oordeels-onthouding</th> <th>Afkeurend</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fouten in de jaarrekening (% lasten)</td> <td>≤ 1%</td> <td>> 1% < 3%</td> <td>-</td> <td>≥ 3%</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden in de controle (% lasten)</td> <td>≤ 3%</td> <td>> 3% < 10%</td> <td>≥ 10%</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.</p> <p>Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.</p>					Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend	Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%	Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend																
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%																
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-																

BIJLAGE C: ONZE CONTROLE

ONAFHANKELIJKHEID	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij bevestigen dat we geen giften >100 euro hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de GR of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
FRAUDE EN NON-COMPLIANCE	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de GR. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met dhr. S. van der Looij en met dhr. K. Schuiling. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>
GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKING EN BEVEILIGING PERSOONSGEGEVENS	<p>Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de VR uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.</p>